

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— **Dopisil se ne vračajo.** — **Št. pri čerkovnem zavodu** v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — **Plača in toži se** v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 8. aprila 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 43.

Ureditev poštne prometa med našo kraljevino in Italijo.

Sporazum za ureditev poštne-pisemskega in poštne-paketnega prometa med našo kraljevino in Italijo je bil pretekli teden dokončan. Konvencija predvideva pristojevo izmenjavo pisem in poštne pakete, ki sicer obstoja že od leta 1922 ter zagotavlja recipročno znižanje poštne pristojbine. Poleg tega predvideva konvencija čimprejšnjo upeljavo povzetij na pisma in poštne pakete, dalje vrednostnih paketov ter upeljavo medsebojnega denarnega prometa. Pisma se dopuščajo v teži do 20 gramov, in sicer proti 75% taksi od veljavne mednarodne poštne takse, katero pa vsaka država lahko sama zaokroži na minimalno 70 in na maksimalno 80% mednarodne takse. Posebna olajšava se predvideva za tiskovine z maksimalno 25% pristojbino. Posebno na 75% znižano pristojbino se predvideva tudi na pošiljke knjig do 3 kg.

Paketi so bili dosedaj dopustni samo v teži do 5 kg, a se po novem sporazumu dopustna teža povišuje na 10 kg, enako tudi za tranzitne pakete pošiljke. Glede taks za poštne pakete predvideva konvencija poseben sporazum. Glede reekspedicije

pošiljatev veljajo v vsaki državi interne odredbe.

Odškodnina za izgubljeno poštne pošiljke, ki je bila priporočena, je določena maksimalno 50 frankov v zlatu za navadne pošiljke, do 5 kg pa maksimalno 25 frankov in do 10 kg pa 40 frankov, računana po ekvivalentu v valuti interesirane države. V nobenem slučaju pa odškodnina ne more preseči prijavljene vrednosti.

Gornji poštne sporazum kaže napredek v tem, da se pristojbine za vzajemni pisemski promet znižujejo in predvideva tudi v principu možnost znižanja tarif za paketni promet. Dalje se je dopustna višina teže pri poštne paketih povišala od 5 na 10 kg. Trgovska zbornica v Ljubljani je sicer predlagala, naj bi bila maksimalna dopustna teža 20 kg, čemur se pa za enkrat ni ugodilo. Obenem je predlagala, da bi se za pakete do 1 kg kakor tudi za pakete do 3 in do 15 kg uvedle posebne pristojbine, in sicer tako znižane, kakor veljajo za paketni promet med našo državo in češkoslovaško, s katero niti direktno ne mejimo. Vsa ta vprašanja ostanejo torej odprta in bodo urejena šele v posebni konvenciji.

Ureditev brzojavnega in telefonskega prometa med našo kraljevino in Italijo.

Med zastopniki italijanske in naše poštne uprave je bila pretekli teden sklenjena konvencija glede ureditve direktnega brzojavnega in telefonskega prometa med obema državama. Glede brzojavnega prometa, ki na nekaterih linijah že obstoja, sta se v novi konvenciji obvezali obe državi, da takoj aktivirajo za brzojavni promet med Reko in Zagrebom, dalje med Reko in Senjem in med Zadrom ter Pagom in Rabom. Poleg tega se naša država obvezuje, da bo skrbela za redni in neovirani tranzit za direktno brzojavno vodo med Trstom na eni strani ter Prago in Budimpešto na drugi strani. Nadalje se obvezuje naša poštna uprava, da bo čimprej vzpostavila direktno brzojavno zvezo med Reko in Budimpešto ter da bo preskrbela vse, da se omogoči v doglednem času tudi direktna brzojavna zveza med Italijo ter Rumunijo in Italijo. Brzojavni in telefonski promet se vrši na podlagi določb mednarodne Lissabonske konvencije.

Glede telefonskega prometa si je Italija predvsem izgovorila pravico prostega tranzita za svoj telefonski vod iz Trsta v Zader preko našega ozemlja in sicer potom kablja. Pristojbina za govorilno enoto je določena s 40 cent., poleg tega si je zgovorila Italija tudi pravico nadaljne vporabe tranzitnih telefonskih linij preko našega ozemlja iz Trsta v Gradec in na Dunaj ter med Trstom in Prago, ki jih uporabljamo tudi mi. Kot skrajni rok za vzpostavitev direktno telefonske zveze med Beogradom, Zagrebom in Ljubljano na eni strani ter Trstom, Benetkami, Gorico in Vidmom na drugi strani se je določil 1. julij 1924. Poleg tega se je italijanska uprava zavezala, da bo čimprej poskrbela za vzpostavitev telefonske linije iz naše države do Milana.

Promet med Ljubljano in Reko se bo vršil preko Trsta tako dolgo, dokler ne bo zgrajen direktni vod po našem ozemlju preko Sušaka na Reko. V nadaljnjih členih konvencije so obsežene določbe glede zveze med Reko in okoliškimi kraji v našem

Hrvatskem Primorju do Krajevice, Otočca, Senja itd. Predvidena je tudi vzpostavitev direktno telefonske linije z Reko do Delnice. Za pogovor iz Ljubljane v Reko je določena pristojbina z 90 cent. Za promet med Zagrebom in Reko je določena za 3-minutni pogovor pristojbina 1.40. Za pogovor med Beogradom in Reko pa je določena pristojbina 1.80. Za novinarske pogovore se plača pri abonentskih pogovorih polovico gornje pristojbine, za avizo telefonskega pogovora se plača tudi polovico govorilne takse. Za interurbanske pogovore med našo kraljevino in Benečijo so določene sledeče takse:

Benetke—Ljubljana — 2.50 cts.
Benetke—Zagreb — 3.30 cts.
Benetke—Beograd — 3.80 cts.
Udine—Ljubljana — 1.70 cts.
Udine—Zagreb — 2.50 cts.
Udine—Beograd — 3 cts.
Gorica—Trst—Ljubljana 1.40 cts.
Gorica—Trst—Zagreb — 2.20 cts.
Gorica—Trst—Beograd — 2.70 cts.
Trst—Pag — 2 cts.

Sporazum predvideva možnost direktno odprte interurbanskega prometa tudi med drugimi mesti, kjer bi se pokazala s časom poslovna potreba in sicer potom direktnega sporazuma poštne uprav.

Za brzojavni promet se predvideva pri novinarskih telegramih 75% popust, pri tranzitnih telegramih med Italijo in Češko ter Italijo in Madžarsko pa 60—75% kot mejo za dovolitev popusta. Govorilne ure na skupnih linijah se bodo določile potom direktnega sporazuma interesiranih poštne uprav.

S tem sporazumom je večina predlogov trgovske zbornice glede brzojavnega in telefonskega prometa rešena. Le za privatne brzojavke niso bile določene nikake znižane pristojbine za favoriziranje medsebojnega prometa. Za Ljubljano so govorilne pristojbine razmeroma neugodno vzpostavljene. Tudi je dejstvo, da se bomo morali za promet z Reko posluževati zveze preko Trsta, za nas zelo neugodno, medtem ko so pristojbine

neprimerno ugodnejše, kakor pa za promet s Trstom. Tu bi bilo vsekakor delati na to, da se te določbe revidirajo. Obenem zahteva naš interes, da naša poštna uprava nemudoma prične z zgradbo direktno telefonske zveze iz Ljubljane na Sušak in Reko.

Dalekosežne važnosti bo vsekakor razvrstitev govorilnih ur in glede tega

bo telefonskim interesantom že sedaj storiti potrebne korake pri ministrstvu, da se ne izvrši razvrstitev teh telefonskih govorov tako kot se je dogodilo pri vodih med kraljevino in Avstrijo, kjer so bili za Ljubljano določeni neugodni časi, da jih poslovno absolutno ni mogoče primerno izkoristiti.

Najvažnejše davčne odredbe finančnega zakona za 1924/25.

»Službene Novine« z dne 1. aprila t. l. objavljajo finančni zakon za leto 1924-1925, ki vsebuje za naše razmere sledeče važne odredbe:

1. Rok zastaranja za odmero neposrednih davkov v pokrajinah izven Srbije in Črnogore je podaljšan od 8 na 10 let (čl. 149.).

2. Pobiranje izrednega državnega pribitka pri neposrednih davkih se vrši nadalje za dobo veljavnosti finančnega zakona za 1924-1925, ako se preje ne uveljavi in izenači zakon o neposrednih davkih (čl. 156.).

3. Člen 11. zakona o davku na poslovni promet, ki ureja poslovanje s prijavi, je brez bistvenih izprememb vnovič popolnjen (čl. 151.).

4. Iz odmerne podlage se pri obdajanju službenih prejemkov zasebnih nameščenecv izloči iz naslova davka prostih draginskih doklad znesek, ki vsebuje višini draginskih doklad državnih nameščenecv po zakonu z dne 27. februarja 1922 (čl. 158.).

5. Obresti hranilnih vlog in tekočih računov, ki ne presegajo na leto zneska 5000 Din, se izda dne 1. aprila 1924 oproščajo rentnine, avtonomnih doklad in invalidskega davka (člen 159.).

6. Davčne zamudne obresti se izda dne 1. aprila 1924 povišujejo od 6 na 8% (čl. 161.).

7. Uživalci po odredbah o agrarni reformi odkazanih zemljišč plačujejo izda dne 1. aprila 1924. zemljiški davek sami kot samostojni davkoplačevalci (čl. 162.).

8. Davčni minimum za dohodnino je zvišan od 2500 Din na 5000 Din (člen 201.).

9. Taksna dolžnost po tar. post. 12 a (2% taksa) se ne nanaša na trgovska sklepna pisma, to je na pogodbe o stvarih in blagu, namenjenem za neposredno uporabo ali za preprodajo (čl. 258.).

10. Kuluk se ukinja (čl. 289.).

Najvažnejši pridobitvi sta zadnji dve odredbi: ukinitve kuluka in oprostitve trgovskih sklepnih pisem od takse za prenos premičnin (2%) S tem je vstreženo ponovnim zahtevam Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, ki se je izda dne 15. novembra 1923 opetovano bavila s taksno dolžnostjo trgovskih sklepnih pisem, zadnjič dne 28. marca t. l. ko je na seji združenih odsekov odobrila ponovni nujni predlog zbor. svetnika g. Ivana Jelačina, da se prizna korespondenci taksno prostost.

Gibanje francoskega franka.

V 14 dneh se je francoski frank popravi za 47%, torej skoraj za polovico. Na efektivnem trgu se je kaj takega pač že pojavilo, na deviznem je pa tak pojavljanj manj nov. Vsak se vprašuje, kako je to mogoče. Odgovorov je več; ene ga nam da dr. Pick.

Francoski finančni politiki se je oprostitve franka iz špekulativnih rok domačega in inozemskega kapitala posrečila; čisto vseeno je, kakšna so bila uporabljena sredstva. Banke so pa hotele iti še preko doseženega maksimuma, ki je prišel na 74 za angleški funt. Pa jim ni uspelo.

Čudno je to, da je frank toliko časa rabil, da je padel od 75 na 123 — Angleži pravijo: toliko frankov daš za 1 funt, torej je razmerje 75 proti 123 padec —, da je bil pa v par dneh spet na stari stopnji. Ko je šel kurz polagoma od 100 navzdol, je bilo treba začeti računati z dejstvi dvigajočih se cen. Kakor zmeraj v bogati državi, so se držale cene dolgo časa na isti višini. Šele, ko je bilo treba plačati za funt 90 frankov, se je pričelo prvo prilagodenje na nove valutne razmere, in vsak dan dražja nabava surovin je prisilila velik del produkcije, da se je izdatno krila. Računali so z zvišanjem cen in v ospredje je stopalo vprašanje zvišanja plač. Francoska industrija se je trudila za neodvisnost od domačega trga in je izkoristila domače delovne moči, ki so bile še poceni.

Naenkrat se je pa obrnilo. Industriji zaupajo na Francoskem vladi bolj kakor kje drugje, in zato se skuša del industrije iz vzrokov ekonomske varnosti že danes prilagoditi novim denarnim razmeram; drugi del je pa imel menda velike izgube. Vlada je videla, da take razmere niso zdrave, in je pravočasno

ustavila dviganje franka. Gotovo je, da merodajni činitelji vseh napadov na frank ne bodo mogli odbiti z isto močjo, kakor danes, a sedaj imajo devizni problem bolj v rokah, kakor v katerikoli državi Evrope. Zdi se celo, da bodo novi davki hitreje prihajali, kakor so pa do sedaj, in to pomenja na vsak način še močnejšo stabilizacijo valute. Gospodarstvo zahteva, da vlada vstaja na stabilizaciji franka in da se povrnejo redne razmere v trgovini in zlasti na denarnem trgu. Inozemska industrija je pa sedaj bolj zmožna konkurence, kakor je bila prej, in to je spet zelo kočljivo vprašanje. Ugledni zastopniki gospodarstva pravijo, da je kurz 90 za funt zdrava stabilizacijska podlaga, ki jo je francosko gospodarstvo še lahko preneslo.

Vажnost velesejmov.

Cilji velesejmov so različni, treba pa jih je motriti posebej s stališča posameznih trgovcev in industrijcev, a posebej s stališča nacionalne ekonomije v splošnem.

Razstavljeno blago stoji na ogled vsakemu, kdor pride posetiti velesejme; pa če tudi samo majhen del posetnikov prihaja z namero sklepanja kupčij, že samo dejstvo, da je toliko oseb razgledalo blago, je za razstavljalce izvrstna reklama in to take vrednosti, da so nedvomno že s tem pokriti stroški udeležbe na velesejmu. Reklama je namreč bazirana na premisi čisto psihološkega značaja, ter mnogokrat trenutni utisek kake tovarniške znamke več velja, kakor pa slučajno zaključena kupčija. Industriji morajo priti na čisto z dejstvom, da danes ni mogoče takoj žeti uspehov lastne reklame in morajo vedeti, da pogosto v tak posel investiran kapital v splošnem ne prinaša direktno koristi. Taka reklama

je potrebna za dviganje prestiža industrije pojedine nacije, s tem pa prinaša tudi industrijem direktno korist.

Tipični primer v tem pogledu nam daje Nemčija s svojo industrijo, ki si je znala s sličnimi sredstvi osvojiti svet. V našem slučaju se seveda ne gre za osvojitve sveta, ampak za osvojitve naše lastne domovine. Radi tega je sveta dolžnost naših trgovcev in obrtnikov, da doprinesejo svoj kamen k zidanju velikanske zgradbe ekonomskega razvoja domovine s tem, da se udeležijo kot razstavljalec IV. Ljubljanskega vzorčnega velesejma, ki se bo vršil letos od 15. do 25. avgusta.

Preiskujoč z ekonomskimi kriteriji zgodovino in razvoj pojedinih narodov, pridemo do zaključka, da je njegova moč in sila ozko zvezana z njegovo ekonomsko prosperiteto. Ta prosperiteta pa ne zavisi samo od naravnega bogastva dežele, ampak od razumnega koordiniranja produktov industrije ter od njihovega nepretrganega udeleževanja v mednarodni trgovini. Tendencia vsake države je emancipiranje od penetracije inozem-

ske trgovine in industrije. Da se zamore doseči ta idealni cilj, ne zadošča samo prirodno bogastvo tal, bogastvo na surovinah, izobilje delavnih moči in inicijativ; treba je tudi producirati dobro robo, ter jo, kar je tudi zelo važno, treba znati placirati.

Naše pokrajine so v povojni dobi uspeli, da so takorekoč iz nič ustvarile mnogobrojne industrije. In zopet ni dovolj samo producirati, ampak je potrebno, da se ve, kaj si je mogoče nabavljati doma, treba je konsumente naučiti, da kupujejo svoje potrebščine domačega izvora, konečno je treba pomesti s predsojdi, da je tuje blago boljše kvalitete kot pa domače. Seveda pri isti ceni. Vsled tega je potrebno, da se interesom nudi prilika, da od časa do časa vidijo razvoj domače industrije in obrti. To priliko nudi vsem IV. Ljubljanski vzorčni velesejem, ki je ena od najuspešnejših, a obenem tudi najcenejših reklam za vsako industrijo in obrt. Posebno pa to velja za novejšje povojne firme in nove artikole, ki se preko institucije velesejmov s pridom afirmirajo.

Občni zbor Celjske posojilnice d. d. v Celju.

Občni zbor se je vršil v ponedeljek, dne 31. marca t. l. ob 6. uri zvečer v sejni dvorani Narodnega doma v Celju pod predsedstvom predsednika upravnega sveta zavoda, gospoda dr. Josipa Sernee.

Član upravnega sveta gospod ravnatelj Josip Smertnik je podal sledeče poslovno poročilo:

Leta 1881. ustanovljena zadruga Posojilnica v Celju se je razvila tekom 42-letnega obstanka stopnjama — brez skokov — v soliden denarni zavod, ki mu je postala zadružna oblika pretesna za uspešno nadaljno udejstvovanje. S soglasnim sklepom zadružnikov na lanskem občnem zboru se je odločilo spremeniti zadrugo v delniško družbo. To se je izvršilo uvažujoč vse vladne sklepe in določbe zakonov tako, da imamo danes čast predložiti Vam prvo bilanco Celjske posojilnice d. d. v Celju.

Ko pa Vam, gospodje delničarji, predložimo prvo našo bilanco, smatramo potrebno povdarjati, da s spremembo oblike našega zavoda nismo spremenili njegovega duha in name. Kakor od nekdaj, bomo tudi v bodoče v mejah naših sredstev pospeševali vse važne panoge narodnega gospodarstva in dasi sedaj opravljamo vse bančne posle, se ne bomo spuščali nikdar v kakršnakoli špekulativna podvzeta. Skušali bomo tudi nadalje skrbeti za kolikor mogoče cen kredit našim komitentom in s tem našim močnem primerno blagodejno vplivati na ozdravljenje sedanjih kritičnih gospodarskih razmer.

Prvotno na 1.000.000 Din določeno delniško glavnico smo zvišali tekom leta na 2.500.000 Din ter smo iz tega izviraajoči emisijski dobiček po 1 milijon Din priključili rezervnemu zakladu.

V preteklem letu se je pojavilo na denarnem trgu občutno pomanjkanje

gotovine, ki je povzročilo splošno krizo v gospodarstvu. Kljub največji napetosti pa je imel naš zavod vedno dovolj gotovine na razpolago, da je zamogel v času najhujše potrebe ustreči svoji klijenteli z razmeroma cenimi krediti. Likvidnost našega zavoda je razvidna tudi iz naše današnje bilance, v kateri izkazujemo naloženega denarja v bankah in poštne čekovnem uradu ter gotovine v blagajni skupno 12.727.179,18 Din.

V splošnem se je pokazalo, da se je zaupanje, ki ga je užival zavod tekom dolge dobe svojega obstanka kot zadruga, sedaj po preosnovi v delniško družbo še poglobilo. Hranilne vloge so se povišale v minulem letu za 10 milijonov 251.964 Din, tedaj na 27 milijonov 903.633,75 Din. Denarnega prometa smo dosegli v pretečenem letu okroglo 600.000.000 Din. Za doseženi čist dobiček po 395.806,78 Din, predlagamo sledečo razdelitev:

5 % za rezervni zaklad	19.790,30
5 % tantijema upr. svetu	18.800,80
1 % nagrada reviz. odboru	3.572,05
5 % dividenda od I. emisije delnic	50.000.—
9 % superdividende od I. emisije delnic	90.000.—
5 % daljna nagrada uprav. nemu svetu	18.800,80
dispozicijskemu fondu	25.000.—
ostanek po Din 169.842,83 se pridene v rezervni zaklad za izgube in kurzne izgube.	

Občni zbor je vzel poročilo na znanje, na predlog predsednika revizijskega odbora gospoda Franja Robleka odobril letni račun in bilanco pro 1923 ter vzel na znanje predlagano odobritev doseženega čistega dobička.

Kupon štev. 1 delnice prve emisije 1923 (delnice št. 1—10.000) se izplačuje počenši s 1. aprilom 1924 pri blagajni družbe z Din 14.—.

Pritožbe službodajalcev proti dohodnini uslužbencev.

Kakor znano, se plačuje dohodnina od službenih prejemkov na ta način, da jo odtegujejo službodajalci od plače in da jo odpremljajo potem na davčni urad.

V smislu § 234, zakona o osebnih davkih se predpiše ta dohodnina uslužbencem samo navidezno; davčni urad jo ima predpisano namreč na račun službodajalca in jo terja tudi samo od njega.

V predpisni seznam — ki se predloži na vpogled pri županstvih — je vpisan pa samo uslužbenec ter ima tudi samo on pravico do priziva zoper ta predpis, ako se mu je dohodek, na službenih prejemkih ali pa sploh, previsoko ocenil.

Ta zakonska odločba je premalo znana. Uslužbenec je mnenja, da je priziv zadeva službodajalčeva, da zadošuje če se on pritoži, ker se njemu (službodajalcu) vroči poziv za odtegovanje dohodnine od plače.

Službodajalcu se res vrača vsako leto tak poziv, na katerem so navede-

ni njegovi uslužbenci in davek, ki ga ima odtegniti od njih plače in ga odpremiti na davčni urad. Poziv je opremljen izrecno tudi s pripombo, da se vloži kaka pritožba lahko v 15 dneh pri dotičnemu davčnemu oblastvu; toda ta pritožba velja samo za te tri slučaje:

a) če izpodbija službodajalec službeno razmerje in odmero davka sploh (če torej zanika, da bi bil uslužbenec pri njem v službi);

b) če izpodbija dolžnost odtegovanja vobče;

c) če izpodbija morebitno nepravilno preračunavanje onega znseka na davku, ki odpada na ugotovljene službene prejemke.

Ugotovitev (preračunanje) službenih prejemkov samih sme izpodbijati pa samo uslužbenec sam. Če je torej davek sam, ki odpada na službene prejemke, številčno napačno izračunan, zadostuje pritožba službodajalčeva ter se pomota z veljavnostjo za oba

popravi, to je z veljavnostjo za službodajalca in za uslužbenca.

Če pa gre za nepravilno ugotovitev ali preračunavanje službenih prejemkov, torej za nepravilno ugotovitev odmerne podlage, to je dohodka samega, se pomota popravi samo na priziv uslužbenca, in sicer tudi z veljavnostjo za uslužbenca in za službodajalca.

Pritožbo službodajalčeva je vložiti pri dotičnem davčnem okrajnem oblastvu (v Ljubljani pri davčni administraciji) v 15 dneh po prejetju poziva za odtrgovanje; priziv uslužbenčev je vložiti pa pri istem oblastvu v 15 dneh po zadnjem dnevu razgrnitve predpisanega urada pri županstvu.

Oni uslužbenci, ki se jim davek od plače zares odteguje, morajo torej že zaradi svoje lastne koristi vpogledati v predpisni seznam, če se jim je davek pravilno ugotovil, da potem priziv vložijo. Če pa službodajalec, kar je tu ali tam tudi običajno, davek kar iz svojega plača ter ga uslužbencem od plače ne odteguje, je pa — vsaj pri večjih razlikah — tudi prav, ako se uslužbenci sami pritožijo in izposlujejo pravilno odmero, ker morajo uslužbenci sploh varovati interese svojih službodajalcev.

Pritožba službodajalca ali pa priziv uslužbenca je kolkovati sedaj s kolkom za 20 Din, morebitne priloge morajo biti kolkovane pa vsaj z 2 Din.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Velikemu delu naše publike so naše preproge predrage, v Macedoniji in v Bosni pa bolgarske preproge izpodrivajo pirotske, ker so cenejše. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se uvede po selih izdelovanje cenejših preprog in iz cenejšega materiala. To bi se dalo doseči, da bi se na vsaki šoli v pirotski okolici ustanovila šola za preprogarstvo, na katerih bi poučevale boljše delavke iz Pirota. Pa tudi v poedinih krajih, v katerih bi bili dani ugodni pogoji za preprogarstvo, bi se moglo vzeti v zakup hiše za šolo. Delavke-učiteljice bi dobivale odškodnino za vsako izdelano preprogo od učenk ali bg dobivale večji del zaslužka, ki bi bil tem večji, čim boljše bi bilo delo. Učenkam bi se plačevala za delo gotova vsota po vatlu, a material in prodajo preprog bi oskrbovale učiteljice na lasten račun, da bi ne bila potrebna kontrola o porabi materiala. Za učenke bi se sprejemale ženske v starosti 15—40 let. Izučene delavke bi sprejela preprogarska zadruga za svoje članice, za kar bi se moralo zadrugi povišati glavnico še za 50.000 Din. Šola bi bila potrebna, da se pomnoži izdelovanje preprog, ki se po izjavah Piročanov ne more v Pirotu bolj razširiti.

Da bi se omogočilo izdelovanje večjih preprog tudi preko zime in v rani pomladi ter v pozni jeseni, bi se moral vsaki zadrugi — vseh je deset — postaviti eno stavbo iz cenenejšega materiala, v katero bi se namestile velike statve. To bi morala čimprej vzeti v roke država v sporazumu s pirotsko občino. S tem bi se ustvarila možnost povišanja mezd, ker se večje preproge boljše plačujejo. Hkratu bi se preprečila opasnost, ki nastaja pri delu pod milim nebom. Predlagane odredbe so nujno potrebne, kajti kar so začeli izvajati Turki v prilog nevernikov, moramo izvesti tudi mi v lastno korist, kakor se to izvaja povsod.

Pirot je mesto dela, dati pa se mu mora nove smernice, za kar ima vse predpogoje. Potem se bomo prepričali, da so bile žrtve napram temu, kar se je doseglo, le neznatne. Pirot bo v tem primeru napredoval in dosegel prejšnje število prebivalstva, če ga ne bo presegel. (Dalej sledi.)

Priporočamo vsem rodbinam
Kolinsko cikorijo
izvršen pridelek za kavo.

Trgovina.

Naša zunanja trgovina v preteklem letu. Po najnovejših poročilih se je uvozilo v tretjem četrtletju 1923 1923 v našo državo blaga za 2939,6 milijonov dinarjev. V prvem četrtletju 1923 se ga je uvozilo za 1913,4 milijonov, v drugem za 1882,8 milijonov dinarjev. Ker se uvoz za četrto četrtletje 1923 lahko računa z 2000 milijoni dinarjev, tako bi znašal celokupni uvoz v pretečenem letu 8150 milijonov dinarjev. Ker se je v istem letu izvozilo blaga v vrednosti 8049 milijonov dinarjev, se lahko smatra trgovska bilanca za silo zjednačena.

Trgovinska pogajanja z Ogrsko. Jugoslovanski poslanik v Budimpešti, T. Popović je došel v Beograd v zadevi ureditve trgovskih odnosov z Ogrsko. Pred par dnevi so se vršile konference z delegati justičnega ministrstva, ministrstva za agrarno reformo, notranjega in železniškega ministrstva. Pogajanja se bodo vršila menjaje v Budimpešti in Beogradu ter se bodo pričela šele v sredini aprila, ker so naši delegati zaposleni sedaj v trgovinskih pogajanjih z Italijo.

Konsumi morajo biti člani gremijev ali zadrug. — V Sloveniji imajo razni konsumi nebroj prodajalnic odnosno podružnic, ki navadno niso bili člani pristojnih trgovskih gremijev ali zadrug. Ker so se zbog tega pojavili spori, ali imajo biti gori omenjene poslovalnice včlanjene pri gremijih ali ne, je izdal oddelek Ministrstva Irgovine in industrije v Ljubljani pod št. 7401, dne 7. septembra 1920 okrožnico, kjer se to izrecno odreja in sledečih razlogov: »Gori citirana okrožnica določa, da je trgovanje vseh pridobitnih in gospodarskih zadrug pod katerikoli imenom ne glede na to, ali prodajajo blago le svojim članom ali tudi drugim osebam, smatrali za obrtoma izvrševalno opravilo, pri čemur so zadruge vezane na ista določila obrtnega reda, ki veljajo za izvrševanje Irgovine po fizičnih osebah, med drugimi tudi na predpise glede obveznega članstva pri obrtnih zadrugah. V smislu § 106 o. r. mora biti vsak obrtnik član pristojne obrtne zadruge, če imajo podružnico, je obvezan biti član zadruge v kraju, kjer ima glavno obratovališče in v kraju, kjer ima podružnico; ta obveznost članstva pri obrtnih zadrugah odnosno gremijih trgovcev velja tudi za gospodarske in pridobitne zadruge. — V Mariboru so pristopila vsa konsumna društva trgovskega gremiju, razen podružnice I. delavskega konzumnega društva, ki se je tej zahtevi gremija odnosno obrtne oblasti uprla ter vložila proti temu poziv. Oddelek ministrstva Irgovine in industrije v Ljubljani pa priziva iz gori navedenih razlogov ni ugodil in je končnoveljavno ukazal imenovanemu konzumnemu društvu, da pristop h gremiju takoj izvrši. Dasi smo o dolžnosti pristopa konsumov k gremijem že pisali, prinašamo to danes zopet, ker imamo pri nas še mnogo konsumov, ki niso včlanjeni pri gremijih ali zadrugah samo zbog tega, ker niso gremiji o tej dolžnosti natančneje poučeni.

Trgovinska pogajanja med Nemčijo in Avstrijo. Prihodnji teden prično na Dunaju trgovinska pogajanja med Nemčijo in Avstrijo. Nemška delegacija pod vodstvom tajnega legacijskega svetnika pl. Stockhammerja prispe na Dunaj dne 7. aprila.

Trgovski stiki s Poljsko. V svrhu vzpostavitve trgovskih zvez med Poljsko republiko in našo kraljevino se je ustanovila v Varšavi agencija z naslovom: Agencija Wschodnia—Dział Ofert, Warszawa, ul. Chmielna 49. Imenovana agencija izdaja v Varšavi dnevno edini tam obstoječi trgovski buletin, ki ga čitajo vsi trgovski in industrijski krogi. List sprejema s posredovanjem imenovane agencije tudi vsakovrstna dobavna in ponudbena naznanila in jih zaračunava le tedaj, ako je bila dotična kupčija sklenjena. Inerati se zaračunavajo po obstoječem tarifu.

Obrt.

Novi obrali v Celju. V področju gremija trgovcev Celje mesto, prejeli so v zadnjem času sledeči člani obrlovnice: Franc Križanič v Celju, Kralja Petra c. 23, obrtni list št. 1174 z dne 29. marca t. l. obrt za prevoznitvo in

carinskega posredništva, v kolikor slednji posel v smislu zakona ni izrecno pridržan koncesioniranim carinskim posrednikom. — Ivan Kos v Celju, Prešernova ul. 17, obrtni list št. 894/24 z dne 13. marca t. l., obrt trgovine z mešanim blagom. Ana Perbil, Celje, Prešernova ulica 3, obrtni list št. 610 z dne 10. marca t. l., obrt trgovine z lesom brez lesnega skladišča. Marija Križanič, Celje, Kralja Petra cesta št. 23, obrtni list št. 2288/obf. z dne 18. decembra 1923, obrt predliskarije, izdelovanje ženskih ročnih del v zvezi s trgovino s potrebnimi potrebščinami in gotovimi izdelki. Antonija Lestan je premestila obrt trgovine z deželnimi izdelki na drobno in debelo iz Dečkovega trga št. 3 na Slomškov trg št. 7.

Davki in takse.

Kdo je dolžan plačati točarinsko takso za II. polletje 1923? — Točarinsko takso za II. polletje 1923. so dolžni plačati glasom razpisa generalne direktije posrednih davkov z dne 5. marca 1923, št. 11.387 le oni točilci, ki so pred 15. novembrom 1923. pričeli točiti pijače, toda brez zakonske pravice, to je ne da bi si bili pridobili dovolitev za točenje po predpisih, veljavnih od 15. novembra 1923. Oni točilci, ki so takso za II. polletje 1923. že plačali, pa so imeli svoje obrtne pravice v redu, naj v roku 90 dni, od dneva plačila računov, prosijo za povračilo plačanega zneska. S tem je avtoritativno pojasnjen odstavek 19. čl. 13. pravilnika v smislu svoječasnega pelila Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo, da se opusti naknadno pobiranje trošarinjske takse za II. polletje 1923 v vseh primerih, v katerih so si posamezna podjetja pridobila pravico za ločenje pijač po zakonski poti na podlagi obrtnega reda.

Denarstvo.

Obtok bankovcev v Franciji je znašal 20. marca 30.905.981.000 frankov (za 23 milijonov 881.000 frankov manj, kakor po prejšnjem izkazu).

Velik porast hranilnih vlog v Avstriji. V Avstriji so začele v zadnjih mesecih izredno naraščati hranilne vloge. Pri dunajskih bankah, kakor tudi pri velikih hranilnicah na Dunaju in v provinci so znašale meseca decembra 550 milijard Ka, kar znese 38 milijonov zlatih kron. V januarju so znašale že 596 milijard, t. j. 41 milijonov zlatih kron, začetkom februarja pa že 673 milijard Ka ali 47 milijonov zlatih kron.

Omejitev devizne trgovine na Španskem. Z dne 7. marca t. l. je na Španskem ukinjena prosta devizna trgovina. Za izročitev valut se zahteva dokaz, da je kupec uvoznik.

Prepoved izvoza novčanic v Španiji. Španska vlada je prepovedala izvoz zlatih in srebrnih novcev, izvoz papirnatega denarja pa dovoljuje le do zneska 5000 peset za osebo.

Obrestna mera Čehoslovaških bank. — Zveza čehoslovaških bank je izza dne 15. marca t. l. zvišala obrestovanje vlog, ki je znašalo 3 1/2 % — 4 1/2 % za 1 % in obrestovanje kreditov, ki se je gibalo med 7 1/2 % — 8 % za 1 1/2 %. — Obrestna mera se je s tem prilagodila povišanemu obrestovanju čehoslovaškega bančnega urada.

Carina.

Carinjenje blaga za Sušak, Bakar in Reko. Zagrebška direkcija državnih železnic objavlja, da morajo carinske pošilke, namenjene na postaje Sušak in Bakar, dokler se tam ne ustanove carinarnice, cariniti najpozneje ali v Zagrebu ali v Karlovcu. Pošilke, namenjene na postajo Reka (Fiume) ali na Reko-transiti, se bodo carinile na postaji Fiume SHS, čim se tam ustanovi carinarnica.

Promet.

Denarno-pisemski promet z Anglijo. — Pred kratkim se je olvoril denarno-pisemski promet z Anglijo. Iz Anglije v našo državo se morejo poslati pisma z označeno vrednostjo do 120 funtov šterlingov.

Nemška odredba proti potovanju v inozemstvo. Nemška vlada je odredila, da mora vsak, kdor hoče zapustiti Nemčijo za daljši ali krajši čas, plačati

takso v znesku 500 mark. Takse prosi so samo bolniki, časnikarji in otroci izpod 14 let. Ta odredba je bila izdana iz denarnopolitičnih razlogov. — Prislojni nemški uradi so ugotovili, da prekaša sedanje število polnikov zdaleka povprečno število izza časa pred vojno. Že januarja t. l. se je nahajalo v Švici 6000 nemških turistov, v Italiji se nahaja sedaj 70.000 Nemcev, kar pomeni za samo Italijo trošek približno 35 milijonov rentnih mark na mesec. To zna povzročilo občutno padanje rentne marke. Vendar pa upa državna vlada, da bo lahko preklcala to odredbo že v par mesecih.

Izvoz in uvoz.

Uvoz vina v sodih v Švico. Zvezni odsek švicarski za javno ekonomijo je izdal splošno dovoljenje za uvoz naravnih vin v sodih do 15 stopinj alkohola. Dovoljenje velja za meje od 1. aprila do nadaljnjega.

Delno ukinjenje izvoznih omejitev na Ogrskem. — Ogrska je ukinila prepoved izvoza za celo vrsto produktov, na primer za seno, oves, moko, živino, platno, volno, sede itd. Prepoved je še v veljavi glede sladkorja, žita, konj, masti, mleka, sira, cementa, železa in nekaterih drugih predmetov.

Trgovski register.

Vpisi v trgovinski register. — V trgovinski register so se vpisale naslednje firme: Kolenz & Kušljan, lesna trgovina v Brezicah, Podbrežnik & Tevž, lesna trgovina v Gornjem gradu; Krabica & Co., izdelovanje in prodaja modnih kravat, družba z omejeno zavezo v Ljubljani; Benčina in drug, kartonažna tovarna v Mariboru; tovarna usnja Franc Woschnagg, delniška družba v Sosljanju; izbrisala se je iz trgovinskega registra firma Bolhe, Koražija in Planinc, trgovina z mešanim blagom v Celju.

Razno.

Pogajanja z Italijo. 7. aprila dopoldne so imeli naši delegati in eksperti za trgovinska pogajanja z Italijo glede trgovinske konvencije konferenco z ministrom dr. Krizmanom. Na tej konferenci so se našim delegatom dale nadaljne instrukcije. Popoldne je bila seja plenuma naše in italijanske delegacije, na kateri se je nadaljevala razprava o jadranjski tarifi. Jutri se bodo sestali naši in italijanski eksperti, ki bodo proučevali že izdelane tarife med Italijo in Avstrijo, nakar se bo sestal na sejo plenum.

Inozemski kapital v Rusiji. Komaj te dni je izšla uradna publikacija o podjetjih v Rusiji, v katerih je investiran inozemski kapital in ki so ne samo gospodarske, ampak tudi politične važnosti. Podelitev koncesij se je začela komaj 1921. Največje koncesije se tičejo tvrdk: Wirth-Haas (lesna industrija); Fridrik Krupp (poljedelstvo); Otto Wolf (eksportna trgovina). V l. 1921. je bilo podeljenih 5 koncesij; v letu 1922. 10; v letu 1923. 44 koncesij. Poleg 59 normalnih pogodb, se je sklenilo še 9 drugih, v katerih so morali Rusi dovoliti koncesionarjem izjemno tretiranje, ki ni predvideno po obstoječih zakonih. Navedenih 59 podjetij se porazdeli na razne stroke in sicer: pripada trgovini 14, transportnim družbam 10, lesni industriji 5. Zanimivo je, da nahajamo med državami, ki so zahtevale koncesije na prvem mestu Nemčijo z 35 % celokupnega števila, na drugem mestu Anglijo s 13 %, na tretjem mestu Francijo z 10 % in na četrtem mestu Združene države z 9 %.

Za razvoj trgovske mornarice v Rusiji. Finančna upravna komisija sovjetske vlade je sklenila da dovoli posojilo v iznosu 1.200.000 rubljev v zlatu v svrhu pomnožitve obratnega kapitala paroplovnih družb Črnega morja, Azovskega morja, Baltijskega morja in Severnega morja. Od te svote bo določenih 800.000 zlatih rubljev družbam Črnega morja in Azovskega morja.

Kam se izseljujejo Čehoslovaki? — V IV. četrtletju 1923 se je izselilo iz Čehoslovaške 6011 oseb. Od teh jih je odšlo 1710 na Francosko, 1429 v Kanado in 1056 v Združene države ameriške. Največ izseljencev (3973) je bilo dninarjev.

Razstava živil v Amsterdamu. V Amsterdamu se bo vršila od 11. do 28. sep-

tembra t. l. razstava živil. Razstave se smejo udeležiti tudi inozemski razstavaljci.

Zakonski predlog o zaščiti najemnikov na Češkoslovaškem. Po novem zakonu o zaščiti najemnikov, ki je bil te dni izgotovljen in ima biti takoj predložen češki zbornici, se povišajo najemnine pri malih stanovanjih, ki postanejo prosta, za 10 %, pri velikih stanovanjih pa za 20 %.

Državni indeks za preživljanje v Nemčiji je dosegel dne 17. marca t. l. 1.07 milijonkratni mnogokratnik predvojnih cen, kar znači napram prejšnjemu tednu podražitev za 0.9 %.

Ukinitev omejitve trgovine z dragocenimi kovinami v Avstriji. Pred nekaj dnevi je izdalo finančno ministrstvo naredbu, s katero ukinja celo vrsto omejitev nakupa in prodaje dragih kovin v Avstriji. Naredba, ki je uvedla svoj čas tozadnje omejitve, je bila izdana radi špekulacije z dragimi kovinami zbog padanja krone. Sedaj je ta povod odpadel. Medtem je trgovina te vrste precej nazadovala. Obstoječih predpisov glede uvoza in izvoza dragih kovin se nova naredba ne tiče.

Brezposelnost na Češkoslovaškem. — Sredi meseca februarja t. l. je dobivalo na Češkoslovaškem 60.200 brezposelnih oseb (49.900 moških in 10.300 žensk) s 67.000 družinskimi člani državno podporo. Poleg teh je dobivalo 16.800 deloma brezposelnih oseb od podjelij podporo. V mesecu januarju l. 1924. je država podpirala 57.857 oseb, v mesecu februarju l. 1923. pa 203.674 oseb, dočim so podjetja sama podpirala 63.391 brezposelnih oseb.

Italijanski interesi na Poljskem. — Poljska je najela pri nekem večjem italijanskem bančnem konzorciju pod vodstvom italijanske trgovske banke proti zastavi državnega tobačnega monopola posojilo za 400 milijonov lir, za katero prevzame garancijo baje italijanska vlada.

Brezposelnost v Nemčiji. — Število brezposelnih oseb v nezasedeni Nemčiji je znašalo dne 1. marca t. l. 1.177 milijonov, to je približno 10 % manj nego dne 15. februarja t. l. Po statistiki strokovnih organizacij je znašala brezposelnost začetkom meseca januarja t. l. 21.8 %, začetkom meseca februarja t. l. 18.8 % in začetkom meseca marca t. l. 16.1 %.

Sladkorna kampanja na Češkoslovaškem. — V letošnji sladkorni kampanji se je na Češkoslovaškem porabilo 5.839 milijonov ton sladkorne pese, kar znači na izdatno povišano produkcijo, ker se je prejšnjo kampanjo porabilo le 4.385 milijonov ton pese.

Angleško-ruska konferenca. Ruska delegacija za rusko-angleško konferenco dospe v torek v London, kjer se bo takoj nato pričela konferenca.

Uveljavljanje sekvestrskih konvencij. Dne 5. aprila popoldne so bile izmenjane ratifikacijske listine konvencij med našo državo in Avstrijo, ki se tičejo predvsem ukinjenja sekvestrov avstrijskih državljanov. Ceremonijo sta opravila z naše strani dr. Otokar Rybář, a z avstrijske odpravnik poslov na našem dvoru Hoffinger.

Gospodarska razstava v Pragi. V dneh od 15. do 20. maja t. l. priredi »Zemědělská jednota československá« gospodarsko razstavo v Pragi v Královské Oboře. Razstava, ki je ena izmed najbolj znanih te vrste v Evropi ter je obenem največji trg gospodarskih strojev, je razdeljena na sledeče skupine: 1. Splošno kmetijstvo (iznajdbe, instrukcije, literatura, statistika itd.). — 2. Produkcija kmetijstva (žito, sladkorna pesa, vino, sadje, kmetij). — 3. Lesna industrija. — Gojitev goveda in domačih živali vseh vrst. — 4. Kmetijska industrija (mlekárstvo, sladarstvo, mlinarstvo, pivovarništvo, destilacija, sadne konzerve itd.). — 5. Gospodarski stroji (motorji, plugi, vse vrste mlatilnih in sejalnih strojev, končno nove iznajdbe te vrste). — 6. Profesija in kmetijski izdelki v obrti in industriji. — 7. Kmetijsko stavbištvo. — 8. Kmetijsko stavbištvo. — 9. Kmetijsko stavbištvo. — Poleg tega bode prirejena cela vrsta specialnih ekspozicij, tičejo se kmetijske stroke. Razstave, katere prireja »Zemědělská jednota československá«, poseba cela Evropa ter nudijo najpopolnejši pregled napredka in razvoja kmetijstva. Opo-

zarjamo na to pomembno strokovno razstavo naše kmetijstvo ter ostale zainteresovane kroga.

Mariborska državna borza dela. — Pri mariborski borzi dela je koncem pretečenega tedna iskalo dela: 20 hlapcev, 16 viničarjev, 2 šoferja, 1 ekonom, 1 oskrbnik, 3 rudarji, 4 vrtnarji, 3 kamnoseki, 10 podkov. kovačev, 2 kollarja, 3 kletarji, 17 ključavničarjev, 3 mehaniki, 9 mizarjev, 4 kolarji, 4 sodarji, 1 žagar, 2 usnarja, 4 sedlarji, 7 krojačev, 16 čevljarjev, 9 mlinarjev, 8 pekrov, 16 mesarjev, 24 zidarjev, 4 gospodinje, 12 tkalk, 18 natakaric, 58 tov. delavk, 4 konforistke in 112 kuharic, sobaric in služkinj. — Borza dela je pretekli teden preskrbela delo: 58 hlapcem, 20 viničarjem, 3 vrtnarjem, 10 kamnosekom, 10 orodnim kovačem, 1 nožarju, 1 kovobrusaču, 1 kovovlačitelju, 2 lesnima slugarjema, 1 pozlatařju, 1 kalcu-barvarju za platno, 1 pivovarilcu, 51 deklam, 2 ofrcama, 1 izdelovalki umetnih cvetic, 1 bolniški streljani, 1 perici, 2 hotelskim kuharicam, 1 vzgojiteljici, 2 varuškam, 15 kuharicam, 2 sobaricam in 48 služkinjam.

Trboveljski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220. Plačilo tudi na obroke!

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (5. t. m.). Pšenica: baška, 2 odst., 315—320. Ječmen: baški, 67-68 kg, 330—340. Oves: baški, 247—250. Turščica: 235—240. Fižol: beli, baški, 725—735. Moka: baza »08«, 505—510; »08s«, 510—515; »2«, 450—455; »5«, 380—390; »6«, 320—330; »7«, 280—290. Otrobi: baški 210—215. Tendence nespremenjena.

Sejmsko poročilo. Maribor, 5. aprila. Na svinjski sejem dne 4. t. m. se je pripeljalo 500 svinj, 5 koz in 1 ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 150—250 Din, 7 do 9 tednov stari 300—350; 3 do 4 mesece stari 500—650; 5 do 7 mesecev stari 850 do 950; 8 do 10 mesecev stari 1050 do 1150; 1 leto stari 1400—1950 Din komad. 1 kg žive teže 17.50—20., 1 kg mrtve teže 22.50—27.50 Din. Koze, komad 250 do 300 Din. Sejem je bil zelo živahen, svinj je bilo prodanih preko 200 komadov.

Tržne cene v Pljuju. Govedina za kg od 20—25 Din, teletina 22.50—25, svinjetina 25—36.25, jajca za komad 1.50 dinarja, domača masla za kg 40—42.50 dinarjev, krompir za kg 1.25—2, krma od 75—150 Din za 100 kg, premog 50 dinarjev za 100 kg. Premog drveni za 100 kg 34 Din.

Goriški trg: (v lirah): Sveže maslo 14 do 16; mleko 1.20; med, čist 10 do 12; jajca komad 0.40 do 0.50; čebula 0.80 do 1; fižol navaden 2 do 2.20; solata 2.60; krompir; 0.45 do 0.55; motovilec 2.60 do 2.80; jabolka 2.20 do 3.40; orehi 4 do 4.60.

Tedenski pregled žitnega trga (5. t. m.) Pšenica je imela ta teden zelo nestanovitno tendenco. Ponudba je bila neobičajno velika v Banatu, a tudi v Baški se je ponujalo v mnogo večji meri nego običajno. Mlini so malo kupovali. Zadnje dni je bila ponudba nekoliko rezerviranejša. V Baški so cene pšenice nazadovale od 340 na 320 Din z vtovornih postaj. V Srbiji se je dobila pšenica ponekod po 307 Din. Za hrvatsko pšenico se zahteva 325 Din s postaje. — Povpraševanje po ječmenu je bilo malo. Ponujal se je ječmen v Baški težje kakovosti po 340 Din. — Oves se je trgoval po 240 do 245 Din na baških postajah. — V turščici je bilo jako malo prometa. Ponuja se blago po 235 do 237.5 Din z baških postaj. — Moka gre slabo v denar. Zato mlini omejujejo obrate. Prvovrstno blago je notiralo 560 do 570 Din paritetno v Zagrebu. Otrobov je malo na trgu. Trguje se blago po 225 do 240 Din paritetno v Zagrebu.

Tržišče kolonijalnega in špecerijskega blaga (Zagreb). Prošli teden je prešel normalno brez kakih večjih sprememb v cenah. — Razmere na sladkornih trgih so ostale iste kot v prejšnjih tednih. Borba med hostisi in baistisi traja dalje

brez trajnih rezultatov. Cene so popustile za 25 para. — Tržišče kave je čvrsto. Čim je Brazilija nekoliko popustila v cenah, je nastalo povpraševanje močnejše ter so brazilski izvozniki zopet znatno navili cene. Naši uvozniki povišujejo ceno stopnjema, ali roba notira še vedno pod uvozno pariteto. — Cene italijanskega riža so čvrste. Začetkom meseca se pričakuje v Trstu parobrod s prvo pošiljko indijskega riža, ki bo znatno cenejši. — Cene olju so nekoliko popustile. Po zadnjih statističnih podatkih je znašal naš uvoz surove kave v tretjem četrtletju 1923 59.3 milijone dinarjev, od tega iz Anglije 54.8, iz Italije 1.5, iz Amerike 0.7, uvoz sladkorja 57.4 milijonov dinarjev, od tega iz Češkoslovaške 25, iz Holandije 18.2, iz Angleške 5 milijonov dinarjev. — Cene na debelo v zagrebškem skladišču brez embalaže notirajo za kg: kockasti sladkor 21 Din; v malih grudah 20.25 Din; kristalni sladkor domači 20.25 Din; kandis 27 Din. Kava »Rio« dobra 36.25 Din, prima 37.25 dinarjev, fina 38.50 Din, ekstra brez primesi 40 Din; specialna 42 Din; »Santos superior« 42 Din; Riž Splendor 9 Din; Japan glase 6/A 8.75 Din; »Japan« št. 12 8.25 Din; »Holland« 13.2, iz Angleške 5 dinarjev; olje prima jedilno v sodih po 25 kg 26.50 Din. Milo 18.50. Čokolada »Union« 52.50 Din; »Manner« 72 Din. Kakao holandski v sodih 25 Din, v paketih 30—25 Din. Čaj 59—78 Din. Paprika prima 45 Din, sladka 40—42 Din. Makaroni prima 11 Din. Soda bicarbena 7.50, kristalna 7.70 Din. Sardine portugalske »Club« 8.75 Din; »Splitke« ¼ 9.50 Din, ½ 9 Din, ¾ 7 Din, 1/10 5.50 dinarjev.

Trg z usnjem in sirovimi kožami (5. t. m.). Kupčija ni posebno povoljna. — Vzrok temu je deloma v slabem vremenu, ki ovira dobavo pomladanske obutve, deloma v pomanjkanju gotovine. Cene surovih kož so bile zadnje dni: Goveje lahke 20 do 22, težke 23 do 24, telečje 30 do 35 Din za kg. Izdelki: kravji (vache) kruponi težki 95 do 97 Din za kg, lahki 90 do 92, kravji (vache) podplati težki 73 do 75, lahki 68 do 70, trikrat vloženi podplati 80 do 85, vratovi 50 do 52, aferni 36 do 40, notranjki 65 do 66, črno gladko kravje usnje 90 do 95, rjavo 100 do 105, črni gladki kipsi 110 do 120, boks teletina, črna, domača 26 do 28 dinarjev za kvadrat, črna inozemska 30 do 32, barvana 32 do 35, goveji boks 22 do 24, ševro domači 25 do 26, inozemski 35 do 36 dinarjev.

Žitno tržišče (Zagreb). Vsled stabilizacije tečaja dinarja, ki že delj časa povsem neznatno oscilira, je ostalo žitno tržišče prošlo nedeljo nespremenjeno. Producenti niso voljni popustiti, konzum pa je trdno vzdržljiv. Izvažajo se samo koruza, ki gre večji del preko Ogrske v Avstrijo ter notira na Dunaju 131 šK, kar odgovarja ceni 250—260 dinarjev na naših postajah. Na dunajski trg prihaja tudi rumunska koruza, ki je nekoliko cenejša od naše. Prava situacija se bo lahko presodila po otvoritvi donavske plovbe, ki se pričakuje že v bližnjih dneh. Moka se nudi v dovoljnih količinah po 525—530 dinarjev na baških po-

stajah. Paritetno v Zagrebu se plača od 560—570 Din. Promet ni velik. Pšenica notira v Bački 320—330 Din, a ni posebnega dovoza. Koruza je v severni Bački čvrsta v ceni z ozirom na izvoz preko Madžarske ter notira 250—260 Din, dočim notira na daljnih postajah 245—250 dinarjev. V Sremu notira 255—260 Din, a paritetno v Zagrebu 280—290 Din po kondicijah plačevanja. Ječmen notira v Bački 330 Din ter je po njem precejšnje povpraševanje za inozemstvo. Oves je ostal pri stari ceni. V Bački se nudi po 245.50 Din, v Slavoniji po 260—270 Din, paritetno v Zagrebu pa 280—285 Din. Krompir se v zadnjem času išče za izvoz v Grčijo in Francijo. Na slovenskih postajah se nudi po 150—155 Din. Slovenci imajo v Strassburgu svoj konzorcij, kamor prodajajo krompir.

Kovinski trg. — Od lani naprej je bil evropski kovinski trg v znamenju propadajočega franka, ki je francoskim, belgijskim in luksemburškim producentom omogočil cenejšo prodajo, kakor so pa mogli prodajati drugi. Na evropskem eksportnem trgu so šle cene zelo navzdol, položaj na trgu je bil zelo neugoden; odločujoči faktor je bila padajoča valuta. Dvig franka je pa položaj seveda takoj spremenil. — Glavni znak francoskega trga je bila nervoznost. Producenti so vsled naraslih nabavnih stroškov cene dvigali in jih bo sedaj seveda težko spraviti v sklad z večjo vrednostjo franka. Na ceno bodo seveda vplivale zvišane vozne in pa veliki davki. Sredi marca so bile francoske cene nad svetovno pariteto in pravijo, da se mora zviševanje sedaj končati. Nadaljni razvoj evropskega eksportnega trga je odvisen frankove devize. Francoski producenti se bodo z vso močjo trudili, da bodo ostale cene na nivoju cen svetovnega trga. V istem položaju kakor Francija sta Belgija in Luksemburška. Trg je nesiguren; vendar so bile cene trdne, obseg kupčije pa omejen. — Na Angleškem se pozna zvišanje kontinentalnih cen. Sredi marca ni bilo na angleškem trgu skoraj nobenega kontinentalnega blaga. Angleške cene so nižje kakor kontinentalne in Angleži upajo na izdatnejši eksport. Zlasti glede jekla imajo dosti upanja. Večja naročila so prišla iz Indije in Japonske. Zdi se tudi, da so se začeli Angleži zanimati bolj za balk. dežele. Surovega železa so v februarju producirali malo manj kakor v januarju, 613 tisoč ton in 637.000. Je bilo pa tudi manj dni. Plavžev je delalo 202, koncem januarja pa 190. Jekla so pa producirali v februarju več kakor v januarju, 768

tisoč in 694.000 ton. — Na Nemškem je bilo dosti domačega povpraševanja in so se cene utrdile. Zlasti po valjni žici so zelo povpraševali. Za železo in jeklo, ki gre preko morja, so vozno znižali za 50%, in velja to od 1. marca do 1. junija. — Poročila o ruskem trgu si nasprotujejo. Iz vsega se da sklepati, da se razmere še niso izboljšale. Češka se tudi ne pohvali. Izvoz proti zahodu je zelo majhen, v balkanskih deželah se je pa pojavila tako močna francoska in belgijska konkurenca, da so morali Čehi cene znižati. Sedaj pa preti še Angleška. Višje cene na evropskem trgu bodo prišle prav seveda tudi Čehom. Bojijo se nemške konkurence; drugi tudi.

Književnost.

»Nova Evropa« bo posvečila svojo številko z dne 1. maja »sovjetski Rusiji« in bo imela priloge najodličnejših sovjetskih političarjev in pisateljev, med drugimi od predsednika Sovjetov narodnih komisarjev A. P. Rikova. »Nova Evropa« stane letno 240 Din, polletno 120 Din. Uprava je v Zagrebu, Preradovićev trg 9.

Državne trošarine. V založbi Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani je izšla te dni poljudna razprava o trošarinskih predpisih, izpod peresa odličnega strokovnjaka gospoda Maksa Kostanjevca, višjega finančnega svetnika v Ljubljani. Gospodu pisatelju se je v polni meri posrečilo izpolniti težko nalogo, da v poljudni obliki nudi vsakomur pojasnilo v zmožnih trošarinskih predpisih, v katerih je orijentacija lem ležja, ker se postopoma izenačujejo. Posebno vrednost pa ima razprava v tem, da izčrpno pojasnjuje na eni strani pravice, na drugi pa dolžnosti, ki jih nalagajo strankam trošarinski predpisi. Knjiga, ki je za svoj obseg in eminentno važnost za gospodarske kroge jako po ceni — izvod velja le 10 Din, se dobiva v vseh večjih knjigarnah ter pri založniku Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

»Ilaljug«, nov mesečnik, posvečen italijansko-jugoslovanskim ekonomično trgovskim zadevam, je začel izhajati v Milanu. Ureja ga trgovski ataše naše konzulata v Milanu Dr. Antonije Filipčić in stane letno 100. Namen temu mesečniku je poglobiti trgovske odnose med obema narodoma. Revija ni organ italijansko-jugoslovanske komore milanske, ampak je čisto jugoslovanska akcija, katere od sedaj še ni subvencionirana od vlade.

Dobava, prodaja.

Prodaja hrastovega lesa. Direkcija šum v Ljubljani odda polom pismenih ponudb hrastov les v Krakovem pri Košanjevcu. Ponudbe je vložiti do dne 24. aprila 1924. do 11. ure dopoldne pri kr. Direkciji šum v Ljubljani (Križanke).

Oddaja izdelovanja službenih oblek. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 23. aprila t. l. ofertalna licitacija glede oddaje izdelovanja službenih poletnih oblek. Blago in dodatke dá imenovano ravnateljstvo.

Dobava mesa. Dne 10. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne se bo sklenila v pisarni intendature Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ponovna direktna pogodba za dobavo mesa za ljubljansko garnizijo.

Prodaja stare vojaške opreme. Pri upravi zavoda za izradu vojne odeve v Sarajevu se bo vršila dne 25. aprila t. l. prodaja stare vojaške obleke in druge vojaške opreme.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. M. Savič:

Dobava ostravskega plinskega premoga. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 16. aprila 1924 za dobavo 500 ton ostravskega plinskega premoga.

Dobava orodnega jekla. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 23. aprila 1924 za dobavo večje množine raznih vrst orodnega jekla.

Dobava grafitnih topilnih loncev. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 15. aprila 1924 za dobavo 30 komadov grafitnih topilnih loncev (»Graphitschmelztiegel«).

Dobava ostravskega koksa. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 17. aprila 1924 za dobavo 500 ton ostravskega koksa, mehke kvalitete.

Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelnju Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gosposvetska cesta (nasproti velesejmi) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Izšla je knjiga Dra. I. BELINA

Problemi naše valute

studija za sanacijo naše privredne krize.

Knjiga je lepo opremljena in stane Din 25.—. Dobiti jo je v vseh knjigarnah in v upravi »Nove Europe«, Zagreb, Preradovićev trg 9/II.

VELIKA NOČ JE PRED DURMI!
Zahtevajte nemudoma ponudbe v barvah za jajca.

Trgovci na debelo znaten popust.
SANITAS, CELJE 28.

Oglašajte v »Trgovskem listu«!

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,

moko

in deželne pridelke,

raznovrstno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami,
emajlirano, pločevinasto in ulito
posodo, porcelanasto, kameni-
nasto in stekleno robo.

Na debelo! Na drobno!

Trgovci, industrijci,
zahtevajte »Trgovski
list« v vseh lokalih!

Ne

razbijajte si glave!

ter ako potrebujete dober in
pripraven pisalni stroj

kupite samo

»UNDERWOOD«

Zagreb, Mesnička ulica št. 1

Stoji, stoji
Ljubljanca...

10. in 14. aprila 1924

priredi

Ljubljanski velesejem

v operi

MODNO REVIO.

Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi.

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo,
nogavice, potrebščine za
čevljarje, sedlarje, rinčice,
podloge (belgier), potreb-
ščine za krojače in šivilje,
gumbe, sukanee, vezeno,
svilo, tehnične decimalne
in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.